

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTRV. 18.
TELEFON ŠTRV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Umik g. finančnega delegata.

G. finančni delegat je izdal novo okrožnico, ki jo je doposlal tudi vsem uredništvom. Čeprav pravi g. delegat v tej okrožnici, da nima najmanjšega poverja, da bi dajal kake nove direktive ali spreminjal že izdane in čeprav naroča, da se znana njegova okrožnica z dne 6. avgusta smoteno in pravilno uporablja, smatramo vendar novo okrožnico g. finančnega delegata kot umik in kot priznanje, da je šla ona prva okrožnica predaleč. Naglašamo pa takoj, da štejemo to g. delegatu le v žest in v priznanje, ker ne gre v davčnem vprašanju za to, kdo ima prav, temveč kako bo pomagano državi in davkoplačevalcem. V prvi okrožnici je mislil g. delegat le na državo, v drugi je mislil tudi na davkoplačevalce in zato je moral prvo okrožnico omiliti in se s svojega samostojnega stališča umakniti, pa čeprav vztraja formalno na svojem prvotnem stališču.

Predvsem pozdravljamo opozorilo g. delegata, da so dohodki v nekaterih slojih padli in da ni pričakovati, da bi se la manco nadokladil z dohodki iz drugih panog. Upamo, da bodo davčni uradi to opozorilo upoštevali. Enako pozdravljamo naročilo, da se odmera davkov za leto 1925 kolikor mogoče pospeši.

In pozdravljamo tudi to, da se tudi v okrožnici finančnega delegata opozarja, da so gospodarske razmere sedaj čisto drugačne kot v inflacijski dobi in da je treba torej upoštevati, da ima denar danes vse drugo vrednost kot včasih. Želimo bi le, da bi g. delegat čisto jasno povedal, da se ozira pri odmeri za leto 1925 na kurz dinarja, ki je veljal leta 1924 in ki je bil dokaj nižji kot letos. Ne gre, da mora kdo plačati od dohodkov leta 1924, ko je bil kurz dinarja v Carihu povprečno okoli 7, danes, ko zna kurz dinarja 9.20 isti davek. Na tako visoko vrednost denarja se je ozirati tudi pri davkih, kakor se to dogaja v vsem gospodarskem življenju.

Ne trdimo, da se je mislilo uvesti neki fiskalni drakonizem, toda nobeno čudo ne bi bilo, če bi do njega po znani okrožnici g. delegata prišli. Kaj koristi vsi lepi nasveti, če se je pa v drugi točki okrožnice dejalo, da morajo uradniki pod lastno disciplinarno odgovornostjo najstrožje kontrolirati pobiranje davkov in eksekucijsko prakso in se to naročilo konča s pomenljivim stavkom: »Novi uradniški zakon daje, posebno sedaj še, možnosti dovolj, da se neposredno ustvari ali izposluje remediura. Kakor nerad, se bom te možnosti poslužil brez mnogo formalitet in na način, ki bo za dotičnika najobčutnejši, ako sprevidim, da z lepa ničesar ne dosežem in da mi uslužbenec so lahko uverjeni, da imam v tem oziru zagotovljeno brezpogojno oporo na gospodu finančnem ministru.« — Je čisto jasno, da so mnogi davčni uradniki videli v teh stvarkih okrožnico njen najbolj bistven del, zlasti to, da je bil podkrepljen z ukinitvijo dopustov.

V trdoti tega dela okrožnice so izginile vse druge dobre besede, ki jih je večina javnosti sprejela le kot retorične olupšave.

Gledajoč prekoračenja davčnih preliminarov številke treba povedati, da so se številke o prekoračenem proračunu uporabljale bolj v ilustracijo davčne prakse, kakor pa kot argument. Da služijo te številke v dobro ilustracijo, pa je brez dvoma in kakor skuša g. delegat braniti svoje stališče, tako tudi davkoplačevalec

Pašić in sporazum.

Ženeva, 17. sept. Na nedavno poročilo direktorja »Politike«, da g. Pašić ni podpisal sporazuma, nam poročajo iz krogov Pašićeve okolice sledeče:

»Sporazum ni bil ustvarjen neodvisno od Pašića, tako, da bi ga on šele naknadno podpisal. Pogajanja za sporazum je pričel, vodil in dovršil sam g. Pašić. Min. predsednik Pašić je vodil razgovore najprej sam, ali po pozivu, ki mu je bil osebno predložen od strani Radićeve stranke, je nadaljeval tudi formalna po-

gajanja. Delegati, ki so vodili pogajanja z Radićevo stranko, so bili zastopniki g. Pašića, o čemur je slednji s posebnim pismom obvestil radikalni klub. Sporazum je delo g. Pašića in ne more torej nastati vprašanje, ali ga je tudi on podpisal, ko so podpisali v njegovem imenu sporazum njegovi zastopniki, popolnomočeni delegati. Na sestanku med Pašićem in Radićem je bilo govora o njunem sporazumu.

Kraljeva dvojica v Črni gori.

Beograd, 17. sept. Nj. Vel. kralj in kraljica sta včeraj okoli 3. popoldne odpotovala iz Skoplja. V Kosovski Mitrovici je bil prirejen svečan sprejem. Nj. Vel. kralj se je razgovarjal dalj časa z odličnimi zastopniki vojaških in civilnih oblasti. Nato je kraljevska dvojica nadaljevala potovanje proti Jurahovcu, malemu srbskemu selu, kjer se je rodil komitski vojvoda Kosta Pečanac. Za časa pozdravnega govora je pristopil h kralju kolonist Marko Lahušić. Ker je bil seljak zelo razburjen, je takoj vzbudil pozornost. Kralj ga je vprašal, kaj želi. Lahušić je gestikulirajoč prepričeval kralja, da je verno služil kralju Nikoli in da bo tudi kralju Aleksandru. Na celem svetu si ne želi nič drugega,

kakor kolajne. Tej primitivni želji se je kralj nasmejal in takoj ukazal, naj se zapiše ime seljaka. Kraljevska dvojica je nato odpotovala v Peč. Mesto je svečano okrašeno in polno ljudstva. Mnogo je opaziti Arnavtov, ki so hoteli videti kralja. Ob 12. uri je kraljevski par nadaljeval potovanje.

Beograd, 17. sept. Včeraj so odpotovali v Črno goro ministri: Marko Gjuričić, Miša Trifunović, Velja Vukičević, preds. skupščine Trifković in Ljuba Jovanović z več poslanci.

Beograd, 17. sept. Včeraj je z ministri in poslanci odpotoval drugi šef radikalne stranke g. Ljuba Jovanović, ki bo spremljal Nj. Vel. kralja na potovanju po Dalmaciji kot nar. poslanec iz Dalmacije.

Strankarske razmere v Vojvodini.

Beograd, 17. sept. V zadnjem času se opaža v Vojvodini zelo živahno kretanje vodstva madžarske stranke. V Subotici in Vel. Bečkerek se vršijo vsak dan seje, na katerih sklepajo o nadaljnjem postopanju stranke. Večina prvakov te stranke sistira na tem, da se stranka opredeli za novo vlado in podpira v vsakem pogledu akcije vojvodinskih radikalov. V slučaju, da pride do takih sklepov, se bodo vršila pogajanja z radikalnimi prvaki v Vojvodini. Madžarski člani radikalne stranke, ki pa so zelo maloštevilni, nameravajo izdati svoj

list »Az Ujsag«, ki bo izhajal kot dnevnik.

Vojvodinski socialisti ne delajo skoraj ničesar in so popolnoma pasivni. Bunjevsko-šokaška stranka, ki ima največ pristavev v okolici Somborja, Subotice in v Baranji, je razcepljena na več frakcij. Med prvaki te stranke vlada popolno nesoglasje. Nemška stranka dela zelo intenzivno in predstavlja v pogledu strankarske zavesti in discipline najmočnejšo stranko v Vojvodini. V posameznih selih z nemško večino se stalno vršijo sestanki, na katerih razpravljajo o politični situaciji in o položaju stranke.

ZAŠČITA DRŽAVE IN SDS.

Beograd, 17. sept. Zanimanje političnih krogov je vzbudil »Politični Glasnik« s člankom: »Zakon za SDS« in »V vseh strankah preveče«. V prvem članku napada list Pribičevića in pravi, da se mu utegne pripetiti, da bo kmalu »zletek« s politične pozornice. Vlada more priti v položaj, da sprejme proti njemu zakone, za katere se je on toliko zavzemal, ker država ne more dopustiti, da se po srečno zmaganim separatizmu sejejo semena drugega, mnogo nevarnejšega separatizma. Pribičević upa na pomoč nekkih krogov v radikalni stranki. Toda, temeljito bo razočaran. Klic umirajočega v puščavi...

ZBOROVANJE ZVEZE NARODOV.

Ženeva, 17. sept. Na včerajšnji seji Zveze narodov je bila končana debata o poročilu Sveta Zveze narodov. Rumunski zunanji minister je govoril o vprašanju narodnih manjšin. Smatra, da sprememba dosedanjih statutov o manjšinah ni potrebna. Nato je bilo sprejeto poročilo Sveta. Prihodnje dni se plenarne seje Zveze narodov ne bodo vršile.

NOVA UREDBA O SREDNJIH ŠOLAH.

Beograd, 17. sept. V prosvetnem ministristvu delajo na novi uredbi o izenačenju nastave na vseh srednjih šolah v državi. Ta uredba bo veljala do novega zakona o srednjih šolah.

ne more resignirati na tako zgovorno ilustracijo davčne prakse.

Brezobzirno izterjavanje davčnih zaostankov se je izkazalo torej kot napačno. Ne more nam pa zadostovati le teoretično priznanje, temveč zahtevati moramo praktičnih posledic. Predvsem pa je nujno, da se reši tudi vprašanje deželnih doklad, dalje vprašanje bivšega deželnega premoženja, izplačilo 20 odstotnih odtegljajev pri žigosanju bankovcev, sprejemanje investicijskega posojila v nominalni vrednosti in slično.

Z brezobzirnim izterjavanjem davčnih zaostankov so vsa ta vprašanja znova postavljena na dnevni red in tudi ta vprašanja je treba rešiti. Davčne morale se namreč ne doseže samo s tem, če država dokaže, da zna izterjati svoje terjatve, temveč potrebno je, da država tudi dokaže, da plačuje svoje obveze.

In še eno vprašanje! Ali je bilo res potrebno, da je mogel dr. Korošec reči na nedeljskem shodu, da se rubežni zaradi davkov še nikdar niso vršile v Sloveniji v tej meri, ko pod vlado RR?

Prihod Cankova v Ženevo.

Politično mrtvilo v Beogradu. — Bolgarska za zblizanje z našo državo.

Beograd, 17. sept. Po odhodu ministrov iz Beograda je nastalo v politični situaciji popolno zatišje, ki bo trajalo do povratka ministrov in politikov. Svečanosti na Lovčenu se udeleži tudi gosp. Davidović z nekoliko poslanci. V Sarajevu se mu bosta pridružila tudi dr. Spaho in dr. Hrasnica.

Zanimanje političnih krogov je obrnjeno predvsem na važne dogodke v Ženevi, ki se dogajajo ali samostojno ali pa v zvezi z delom Zveze narodov.

Nagli in nepričakovani prihod Cankova, četudi je bolgarski premijer rezerviran v dajanju izjav o namenu svojega prihoda, se dovaja v zvezo s potrebami Bolgarske, da zavzame drugo ugodno stališče v odnosajih med balkanskimi državami. Cankov, čigar vlada se nahaja v kritičnem položaju radi naraščajočega nezadovoljstva v njegovi državi, išče vidnih zunanjih interesov, na katerih bi mogel popraviti svoje predpise. Sodeč po vsem, je potovanje Cankova sledilo šele po referatu Kalfova. Glavni namen njegovega potovanja je sestanek s predstavniki naše delegacije. Bolgarska smatra, da je vprašanje zblizanja postalo aktualno, predvsem po grških neuspehih v smeri zveze z našo državo. Bolgarska si hoče očitno po novi nam ugodni orijentaciji Turške zagotoviti ugoden položaj na Balkanu.

PAŠIĆ PRISPEL V MONTE CARLO.

Pariz, 17. sept. Ministrski predsednik Pašić je prispel v Monte Carlo. Gosp. Pašić je bil pred odhodom zelo dobro razpoložen.

ZBOLJŠANJE PROMETA.

Beograd, 17. sept. Včeraj popoldne so imeli direktorji železniških direktij konferenco o zboljšanju in ureditvi prometa v zvezi z izvozno sezono. Sklenili so, da bodo najeli večje število vagonov od avstrijskih železnic.

REORGANIZACIJA JMO.

Sarajevo, 17. sept. Po sklepu glavnega odbora JMO morajo iti vsi poslanci med ljudstvo, da bi se do 10. oktobra izvršila reorganizacija stranke in se obnove vsi odbori stranke. Posl. JMO bodo poročali narodu o politični situaciji. Po izvršeni reorganizaciji stranke se bodo vršile nove volitve strankinega odbora. Izgleda, da se bo potem pričelo delati na ideji zblizanja odnosno fuzije z demokratsko stranko. Ta ideja mora po mnenju JMO priti iz naroda.

ČIČERIN ODPOTUJE V ŠVICO.

Pariz, 17. sept. Čičerin odpotuje v Švico. Nastanil se bo blizu mesta, kjer se bo vršila konferenca zunanjih ministrov zavezniških oblasti in Nemčije. Ob tej priliki bo prišlo do razgovorov med Briandom in Stresemannom ter Briandom in Čičerinom.

MAROŠKI BOJI.

Pariz, 17. sept. Maršal Lyantey je prišel v Casa Blanco. Odtod bo nadaljeval potovanje v Rabat. Maršal ni hotel dati novinarjem nobenih izjav, marveč je dejal, da je njegova misija službenega značaja. Takoj, ko dovrši svojo misijo, se vrne v Pariz. Kakor poročajo iz Feza, so francoske čete izvršile pri Mezroi napad. Sovražnik se je v velikem neredu umaknil proti severu. Iz Rabata poročajo, da so francoske čete ponovno osvojile Bibane.

Delavstvu v Sloveniji.

Zadnji »Kmeti list« objavlja na uvodnem mestu okoli delavstvu, da se organizira pod okriljem Zveze slovenskega kmetijskega ljudstva. Nobenega dvoma ni, da je danes največji problem v tem, kako bi prišli delovni sloji do veljave, kako bi bila delu priborjena ona veljava, ki mu gre. Prav tako pa tudi ni nobenega dvoma, da ni bolj odličnih reprezentantov produktivnega dela, kakor sta kmet in delavec. Zato je jasno, da so interesi obeh glede načina državne ureditve skupni in da slabota eden drugega, če v velikem boju za demokratično in socialno ureditev države ne nastopata skupno. Toda oba imata rešiti še drug važen problem. Izvesti se mora združitev tudi na gospodarskem polju. Produktivne industrijske zadruge morajo delati roko v roki s produktivnimi kmetijskimi zadrugami. Le na ta način je mogoča gospodarska — in s tem socialna — osamosvojitelj delavca in kmeta. Iz vseh teh vzrokov apel Zveze slovenskega kmetijskega ljudstva toplo priporočamo in upamo, da bo delavstvo razumelo zahtevo sedanjega časa. Apel se glasi:

Predsedstvo Zveze slovenskega kmetijskega ljudstva.

V smislu sklepa predsedstva »Zveze slovenskega kmetijskega ljudstva« se ima ustanoviti v okrilju iste posebna stanovska organizacija delavstva v Sloveniji, katere naloga bodi zastopati delavske interese.

Obrotno in industrijsko delavstvo v Sloveniji je danes razbito na mnogo strank in

frakcij, ki so brez praktičnega pomena za delavstvo, ker nimajo ne ugleda, ne moči, da bi mogle zastopati pravične, moralne in gnotno koristi delavskega stanu.

Naša država je agrarnega značaja. Gre za to, da pride v njej do pristojne mu veljave kmetstvo, to je podeželsko ljudstvo. Obrtni in industrijski delavski stan pa more uveljaviti svoj socialni pomen v javnem življenju, in s tem v državi, samo v tem slučaju, ako se priključi velikemu socialnemu in političnemu pokretu, ki ga predstavlja danes kmetijski pokret v tej državi. Samo v tej interesni skupnosti in solidarnosti more povzdigniti delavstvo svoj glas za sebe, za pravico, poštenje in napredek tako učinkovito, kakor je potrebno.

V kratkem bomo sklicali sestanek zaupnikov iz obrtniških in industrijskih krajev na posvet, kako bi bilo najbolje ustanoviti »Delavsko zvezo za Slovenijo«, ki bi stopila v zvezo z drugimi delavskimi organizacijami v tej državi, ki imajo enake cilje, zlasti pa z delavstvom, organiziranim v »Hrvatskem Radniškem Savezu« v Zagrebu.

Pozivamo zaupnike in somišljenike iz delavskih vrst, da nam stavijo toplogledno svoje predloge najprej pisмено, in sicer najkasneje do 1. oktobra. Tudi naj se javijo pisмено ali osebno vsi, ki bi bili pripravljeni udeležiti se zgoraj omenjenega posveta. Predlogi in prijave naj se pošiljajo za sedaj na tajništvo »Zveze slovenskega kmetijskega ljudstva« v Ljubljani (Delavski odsek), Kolodvorska ulica štev. 7.

Nova okrožnica gospoda finančnega delegata.

Iz izkazov, predloženih mi v smislu moje okrožnice z dne 6. avgusta t. l. št. A I. 3219, sem povzel, da se je v avgustu t. l. vplačalo okroglo 33,4 milijonov dinarjev direktnih davkov. Od te vsote odpada na drugo polovico avgusta nekaj nad 25 milijonov dinarjev. Pokazali ste torej resno voljo, da izpolnijo svojo dolžnost, kar beležim s tem večjim zadoščenjem, čim bolj Vam je kritika mojih odredb oteževala Vašo nalogo.

Opozoriti pa moram, da je med tem prišel predpis za tretji kvartal 1925, tako, da znaša celotni zaostanek s koncem avgusta zopet okroglo 77,8 milijonov dinarjev. Ako upoštevam, da čez dobro poldrugi mesec dospe v plačilo še predpis za četrti kvartal, je torej jasno, da bo treba napeti vse sile, ako želimo, da izkažemo vsaj prilično polvoljni račun za leto 1925.

Mnogo zavisi uspeh od tega, da se zlasti odmera dohodnine za davčno leto 1925 izvede tako pravočasno, da se bo moglo iztirjanje vsaj v zadnjem kvartalu vršiti po definitivnem in ne več po predpisu iz prejšnjega leta. Kolikor morem presojati gospodarske prilike, so dohodniki iz leta 1924, ki v bistvu tvorijo osnovno osnovo za leto 1925, v izvestnih slojih izdatno padli, ne da bi bil ta manec s porastom v drugih kompenziran, nikdar nadkriljen. Pričakovati je torej, da bo definitivni predpis dohodnine v mnogih slučajih dokaj nižji, nego privzorni, po katerem je po zakonu do izvršene odmere pobirati davek. Naročam zbog tega, da se strogo ravna po mojih okrožnicah z dne 16. julija 1924, št. A I 1545 in 9. oktobra 1924, št. A I 1545/1, ki dovoljujejo, da se ob predvidno posebno visokih razlikah tudi že akontacija primerno zniža. Še prav posebno pa vnovič apeliram na gg. predstojnike davčnih oblastev, da naj takoj v interesu razčiščenja davčne bilance, kakor v interesu prizadetih davkoplačevalcev odmero za leto 1925 kolikor mogoče pospešijo. Dober del zasluge, da pridemo preko sedanjih vse prej kot zadovoljivih razmer, bo prital Vam, gospodje, kakor zadene dober del krivde Vas, ako bodo v vsi ostrostri trajale še nadalje.

S temi opazkami, pa nikakor ne zmanjšujem važnosti ulege, ki pripada davčnim uradom. Nasprotno — bistven pogoj uspeha je, da ti obvladajo situacijo, katero številke, ki sem jih navedel v uvodu, dovolj jasno osvetljujejo. Ako je iz njih razvidno, da se je položaj per saldo komaj vidno zboljšal, moram seveda tem večjo važnost polagati na to, da se okrožnica z dne 6. avgusta t. l. uveljavlja tako, kakor je mišljena. Njen namen je bil 1. uvesti iz državno-financijskih in administrativnih razlogov red v precepniško službo, zlasti pa za braniti, da zaostanek vsled brezbriznosti davčnih uradov ali davkoplačevalcev narastejo do zneskov, ki jih faktično nihče več neenkrat ne zmore; 2. prisiliti davkoplačevalce z vsemi dopustnimi sredstvi k rednemu izpolnjevanju svojih dolžnosti v onih žal množičnih slučajih, v katerih zaostankov ni pripisovati gospodarski zadregi, marveč očitni malomarnosti ali upornosti — slučajih, ki nikakor niso tako redki, kakor naša javnost misli in ki demoralizirajoč upliva na vso okolico.

Nikomur pa ni prišlo na misel, uvesti neke fiskalni drakonizem, kakor se je to razširjalo v javnosti. To je razvidno ne samo iz vraga konteksta okrožnice, marveč tudi iz več poedinih mest, v katerih se opravičeno ozirnost izrečno priporoča, in ki jih je časopisje, kolikor sem mogel kontrolirati, po večini — brez dvoma ne namerno! — prezrlo. Ali naj ponavljam vsa ta mesta?

Zlasti pa ni bil moj namen, da bi se plačilne olajšave začasno kratko in malo zatrla. Vskemu le malo skušenemu direktistu je znano, da brez takih olajšav niti v časih polvoljne konjunkturi ni mogoče shajati, nikar sedaj, ko se v našem gospodarstvu kažejo vse posledice inflacijske dobe. Kdor je olajšav resnično potreben, jih mora torej biti

tudi v bodoče deležen. Pač pa sem odločen nasprotnik one prevelike popustljivosti, ki se je razpasla zadnji čas in s katero smo v mnogih slučajih dosegli samo še večje kopčenje zaostankov, ker so se ljudje najliberalnejše dovoljenih rokov ravno tako malo držali, kakor rednih terminov. Ponavljam pa še enkrat, da olajšav, ki se po vestnem prevdarju tudi v sedanjih finančnih razmerah dajo zagovarjati, zlasti napram lojalnim in rednim davkoplačevalcem, nikakor ne zabranjujem.

Nimam torej najmanjšega povoda, da bi Vam dal kakše nove direktive ali spremenjale izdane. Zadoštuje popolnoma, ako naročim — to pa z vsem povdankom — da se okrožnica z dne 6. avgusta smoteno in pravilno uporablja. Torej ne odrekati pardona samo radi lepšega izkaza, a tudi ne plašiti se energije, iz strahu pred nepopularnostjo, ako se z lepa nič ne opravi! Opozarjam še enkrat, da so izvestne skrajne ere že radi svoje odločnosti poslednje sredstvo, ako vse drugo odreče. Če se pa iz vsega vidi, da je dana možnost in nedostaje le volja plačila, in cela vas ve za to ter se nam roga, potem za škandal in odgovorna davčna uprava, ampak tisti, ki ga z obsodbo vrednim kršenjem svojih državljskih dolžnosti provocira. Ne dvomim, da bi vsi pošteti elementi, mesto da križajo nas, obrnili svojo ogorčenost ravno na nasprotno stran, ako bi poznali vse podrobnosti dotičnih slučajev, zlasti pa številke.

Komentarji, ki jih je povzročila okrožnica v javnosti, me silijo, da dodam še sledeče opazke:

1. Razume se, da Vas takoj obvestim, čim bi glede izvajane okrožnice z dne 6. avgusta prejel kakšno navodila gospoda finančnega ministra.

2. Za prekoračenje davčnih preliminarne številke, ki se je skoro do zadnjega v naši javnosti pravno in finančno popolnoma napačno tolmačilo, prevzema delegacija polno odgovornost. Kolikor se kritika našega poslovanja opira na ta argument, se torej nanjo niti najmanj ne ozirati, ne glede na to, da je — kakor mi tu ni treba obrazloževati — principijelno zgrešena. Sicer je pa itak začelo prodirati pravo naziranje (Glej n. p. »Trgovski list« z dne 29. avgusta t. l., »Jutro« z dne 10. in 13. t. m.) Naročam, da gospodje tudi od svoje strani, ako se nudi umestna prilika, upliva na prebivalstvo v tem smislu, ker sem povzel iz nešteto privatnih pogovorov, da je malokateri očevek toliko pripomogel k vznemirjenju, kakor baš ta.

3. Ako sem v okrožnici zapretil disciplinarne in druge represivne mere, sem se do tega odločil po tehtnem prevdarju in gotovo ne lahkega srca, toliko se že poznamo. Če me bo radi tega posebno veselilo, da mi jih ne bo treba niti v enem slučaju uresničiti, upam, da uživam pri Vas toliko zaupanja, da prepustite — seveda nekvarno odgovornost, kdaj prekličem pretjo. Čim prej mi bo to mogoče, tem rajši storim, kakor mi sme tudi ne dovolj poučena javnost verjeti. Da kdo zopet ne pride v skušnjava, da bi proti predpisom in — kar je več! — tudi proti samoočebiumevnim običajem dobro discipliniranega uradništva internih odredb ne hranil za se, pristavljam, da se ta okrožnica sočasno uradno dostavi vsem uradnim

Gospodje predstojniki naj mi enako, kakor zadnjič, potrdijo prejem te okrožnice.

Delegat: Dr. Šavnik, s. r.

• Da dokažemo svojo objektivnost in da bo javnost pravilno informirana, objavljamo okrožnico finančnega delegata v celoti. V uvodniku je napisan naš komentar k tej okrožnici.

na samoposebi še kmetijska stanovska stranka, kakor je to po svoji tradiciji in svoji ideologiji HSS. In mnogo verjetneje je, da bi HSS ta svoj stanovski značaj ob fuziji z radikalno stranko izgubila, kakor da bi pretvorila radikalno v izključno stanovsko stranko. Kajti radikalna stranka ima že pretrdne tradicije za tak okret in tudi cel strankarski aparat in ideologija stranke kakor vodilne osebnosti same izključujejo tako preorientacijo.

HSS ni demokratska stranka v pravem zapadnem in prvotnem smislu besede. Ako vzamemo izraz »demokratska stranka« kot nasprotje stanovski stranki, so razlike prav velike. V prvi vrsti ni stranka nikakor zastopnica samo enega stanu, katerega interese in želje skuša izključno podpirati, temveč je zastopnica vseh stanov, vsega naroda. Socialen boj med posameznimi in različnimi stanovskimi interesi se izbojuje že v stranki sami. Kar stranka sklene in uveljavlja v parlamentu je že kompromis, dosežen v stranki. Osebe, volilci, ki tvorijo stranko, so psihološke enote, ki tvorijo na podlagi popolne enakosti stranko. Edino različnost svet naroda ali pa različni psihološki pogledi na državne zadeve morejo tvoriti razliko med strankami. Stanovski vidik pride le posredno do veljave; pride pa povsodi in ravno v oni meri, v kateri je zastopan v stranki. Gotovo je, da je ta način organiziranja priprave vzgojiti veliko lojalnost oziroma objektivnost med stanovi. Tudi je dana velika garancija za miren razvoj in se preprečujejo ostre in nagle spremembe na socialnem polju. Angleška liberalna stranka n. pr. je med vojno po potrebi nekolikokrat prav »neliberalno« obdala dohodnino in vojni dobiček. Zato se delavstvo tudi deloma v njej organizira, ker ima jamstvo, da se bo njega želje, kot sestavnega dela stranke, upoštevalo. Tako je tudi danes, čeprav obstoja delavska kot stanovska stranka.

Stanovska stranka zastopa izključno interese svojega stanu in bi morala imeti tozadevno vezan mandat. Parlament je prostor, kjer pridejo različni stanovski interesi posameznih strank kot stanovskih zastopnic do kompromisa in se s tem uravnava. Vlada samo ene stranke, to je samo enega stanu, bi moral imeti vsak stan enakoveljaven glas. merami, vendar pa bi bila mnogo manj prizanesljiva napram drugim. Zato načeloma v državi z razvitim družabnim organizmom ne bi smela odločati samo suha večina, ampak bi moral imeti vsa kstan enakoveljaven glas. Drugače je seveda v državi, kjer izključno prevladuje en stan. Tedaj ima tudi pravico voditi in odločati, ker tvori edini steber hranitelja države. Z njegovim vodstvom je tudi poenostavljen sicer kompliciraniji način »demokratskega« — če ga tako imenujemo — vedno nekako sestavljenega vladanja. Smer je začrtana jasno in določno za dolgo bodoče.

Politične vesti.

»O« Hrvatskem narodnem federalističnem savezu, ki so ga preteklo nedeljo ustanovili v Splitu zajedničarji in radičevski disidenti, objavlja spletna »Nova Doba« nad vse točno in zanimivo kritiko. Iz njenih izjavanj posnemamo: Politična napaka je, če se nekaj stori v nepravem času. Obe ti napaki dela Hrvatska zajednica. Ko je bil Radić v Londonu in Moskvi, tedaj je bila dolžnost Zajednice, da nastopi proti tem Radičevim ekstraturam. Toda Zajednica ni tega storila, temveč je zašla na skrajno levo, pa čeprav je po svojem bistvu desničarska stranka. Tedaj je Zajednica prevzela celo republikansko geslo. Ko pa je Radić spoznal, da se ne more nadaljevati poti na levo, pa je Zajednica nastopila proti njemu in tedaj smo dobili kuriozitetu, da so postali zajedničarji, dejanski predstavniki desničarstva, levo krilo hrvatske fronte. Je razumljivo, da je bil za zajedničarje Radićev preokret nepričakovan, toda mnogo pametnejše je bilo, da so ostali njemu zvesti in mu dali dobro osebo za javno upravo, kakor pa da so brezuspešno nastopili proti njemu, ker mase so ostale Radiću zveste. Nato se je pričakovalo, da bodo zajedničarji svojo napako popravili in krenili na desno ter se približali Davidoviću in Spahiu. Niti to se ni zgodilo in zajedničarji, ki so bili še pred kratkim prepričani, da je federalizem za Jugoslavijo nesprejemljiv, so se sedaj izrekli za federalizem in za državopravno opozicijo. Svojo tozadevno resolucijo so nazvali splitsko resolucijo in hoteli s tem spominjati na reško resolucijo slavnega spomina. Čisto brez pravice. Reška resolucija je bila sklenjena od vseh hrvatskih strank in bila potem odobrena tudi od srbskih. Nedeljsko resolucijo pa sta sklenili samo dve stranki in vrhu tega dve majhni stranki. Resnično, Split nima vzroka, da bi bil pomenen, da se nedeljska resolucija imenuje po njem. Pravilni sodbi »Nove Dobe« ni treba ničesar dostaviti.

»Zakaj so bili nekoč zajedničarji proti federalizmu. Ze kot opozicionalec je govoril Trumbić v skupščini, da je federalizem za Jugoslavijo napačen. Splošno so se tedaj navajali med zajedničarji sledeči vzroki: 1. vsled politične nemogućnosti, ker ga Srbi kot najmočnejši element absolutno odklanjajo. 2. Iz gospodarskih vzrokov, ker obstoji prevelika raznočelnost posameznih pokrajin. 3. Iz plemenskih vzrokov, ker je nemogoče poegniti meje med posameznimi plemeni zlasti ne med Srbi in Hrvati. 4. Iz razloga narodne bodočnosti, ker zahteva prosvetni, socialni in gospodarski razvoj naroda širše polje. Ne eden od teh razlogov ni danes odpadel in zato ni slučaj, da nima agitacija Zajednice nobenega uspeha med narodom.

»Pašić piše spomine. Ker je na sestanku z Radićem Pašić spoznal, da je zgodovina radikalne stranke zelo malo znana, je sklenil Pašić, da prične diktirati svoje spomine. Kakor hitro pride Pašić v Monte Carlo, bo pričel diktirati spomine. Verjetno je, da v kratkem dobimo prvi del teh spominov, ki bodo obravnavali poglavje o kralju Milanu in zaječarski vstaji.

nost. Ta način političnega organiziranja, oziroma taka politična koncepcija, pokaže svoje dobre strani najbolj v državi, kjer tvori en stan ogromno večino naroda, kjer je torej on glavni in skoraj edini upravičenec za vlado in tudi v tem zmislu državotvoren.

G. Radić kot zastopnik kmeta je danes predstavljatelj stanovske politične koncepcije in ima, ker tvori kmetijski stan v Jugoslaviji ogromno večino prebivalstva, tudi pravico do državnega vodstva. Kot zastopnik kmeta pa najde Radić tudi lahko slik z Rusijo, ker tudi v njej prevladuje stanovski princip. Vse to brez ozira na komunizem ali protikomunizem. S tem pa je dana majhna odločitev od zapada in njegove politične ideologije in nagnjenje na vzhod, kar ima odločilen zunanji in notranjopolitičen pomen. In sicer zopet brez ozira na kak »komunizem«, ki ga Radić tudi tedaj, ko je bil v Moskvi, brezdvomno ni imel, ker ga kot zastopnik kmeta ni mogel imeti. Taka miselnost torej tvori glavno vsebino politične koncepcije g. Radića kot zastopnika hrvatskega in v bodoče morda jugoslovenskega kmeta sploh.

V slučaju spojitve HSS z radikalno stranko bi bil Radić prisiljen se tej svoji politični koncepciji, ki je več ali manj tudi politična koncepcija vsake naše kmetijske stranke, v marsičem odreči. To za politika Radićeva kvalitete pomeni brez dvoma zelo mnogo. Gotovo bi bilo možno, da bi prodrla HSS s svojo ideologijo tudi v Srbijo in bi tako postala jugoslovenska seljačka stranka, toda nujno to nikakor ni. Nasprotno je mnogo verjetneje, da bi vsled številčne in kvalitativne premoči obveljala ideologija radikalne stranke.

Nastal bi nekak desničarski radikalno-radičevski blok na eni strani in na drugi bi se koncentrirale ostale stranke v eno talango in stranko. (Edino SLS bi morda ostala v osamljenosti in sledila samostojno demokratični stranki. To bi bil potem sistem dveh ali treh političnih strank, kakor si ga želi g. Pašić in ki odgovarja politični koncepciji g. Davidovića. S takim sistemom demokratičnih strank smo se naslonili in sledili zapadu in njegovi politični šoli. Mogoče pa je, da se nagne naš razvoj, ki je komaj v prvih začetkih šolanja, tudi na drugo stran, na vzhodno orientacijo. Mogli bi zato reči, da stojimo na križpotju in da je ločiti tudi pri nas kot v nekdanji Rusiji, duhove na dva tabora: na zapadnjake in na slavofile; na vzhodno in na zapadno orientirane.

Ako pomislimo, da je bil g. Radić do danes in je še tudi danes tipičen zastopnik prvih, potem nam je jasno, da g. Radić verjetno na fuzijo radikalne in hrvatske seljačke stranke ne bo pristal, neglede na vse številne druge vzroke, ki ga odvrtaajo tudi iz taktično oportunističnih vzrokov od nje.

(Konec.)

»Manjšinsko vprašanje na zasedanju Zveze narodov. Kakor vsako leto, tako je hotel tudi letos grof Apponyi izkoristiti manjšinsko vprašanje v korist madžarske propagande. Namera je Apponyju temeljito spodelata, dasi so bili vsi državniki do 84 letnega politika zelo obzirni. Chamberlain je Apponyja odkrito opozoril, da ne gre motiti pomirilnega duha, ki vlada na zasedanju. Še bolj odločno je dal Apponyju razumeti Briand, da so zavezniški sili madžarskih jeremijad. Tudi obisk pri Boncourtu ni pomagal. Boncourt je samo čestital Apponyju na zdravju, toda o madžarskih preukicah ni hotel niti slišati. Vse to je bilo vzrok, da je letos govoril Apponyj mnogo bolj zmerno kot druga leta. Ker se je vedelo, da je bil Apponyj glavni tvorec madžarskih zakonov, ki so bili naperjeni proti narodnim manjšinam na Madžarskem, je bilo tudi vsled tega njegove stališče slabo in zato ni čuda, da so bili vsi trije njegovi predlogi odklonjeni. Apponyj je namreč zahteval, da morajo biti pritožbe vlad predložene Svetu Zveze narodov. Dalje je predlagal, da imajo manjšine pravico, da ustmeno zagovarjajo pred Svetom svoje pritožbe in da izvrže odločno besedo v vseh sporih z manjšinami haško razsodišče. Ti predlogi so bili odklonjeni in je bil narobe sprejet predlog braziljskega delegata, da se izključijo iz odbora za pretes manjšinskih pritožb vsi oni, ki so narodnostno ali politično v teh tožbah zainteresirani.

»Pred sestankom zunanjih ministrov v Lausanni. Francoski poslanik v Berlinu je izročil večerj znanjem ministru Stresemannu poverilo h konferenci zunanjih ministrov v Lausanni. Skeptičizem zadnjih dni torej ni bil upravičen. Ker je Nemčija vztrajno zahtevala, da pride do ustmenih pogajanj, je skoraj izključeno, da bi povabilo odklonilo. — Iz Rima se poroča, da se je tudi Mussolini po konferenci z italijanskim delegatom v Zenevi, g. Grandjem, odločil, da se osebnostno udeležijo konference. — V ospredju zanimanja je vprašanje, če se bo na konferenci razpravljalo samo o zapadnem garancijskem paktu, ali pa bo tudi govor o arbitražnem dogovoru med Nemčijo, Češkoslovaško in Poljsko. Francoska poročila pravijo, da sta oba dogovora neločljiva in tudi g. Chamberlain je že pristal na to, da prisostvujeta pogajanjem za garancijski pakt tudi ministri dr. Beneš in Skrzynski. Vsled udeležbe Italije na konferenci je zlasti verjetno, da pride tudi do dogovora glede vzhodnih mej, ker zahteva Italija, da si osigura svojo posest ob Brennerju za slučaj, da bi se izvedla priključitev Avstrije k Nemčiji. — Sodi se, da bo kompromis dosežen na ta način, da se bodo vodila pogajanja za garancijski in vzhodni arbitražni pakt ne istočasno, temveč paralelno, pri čemur pripade Italiji najbrže vloga posrednika.

Vstopnice na slavnostni koncert »Ljubljanskega Zvonca« dne 5. oktobra t. l. v Unionu so že naprodaj v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

Alta:

O fuziji HSS z radikalno stranko.

Hrvatska seljačka stranka je izključno stanovska kmetijska in ima tudi programatičen cilj organizirati državo po stanovsko. S spo-

jitvijo s radikalno stranko pa bi gotovo ta svoj značaj izgubila. Dasi ima radikalna stranka večino volilcev kmetov, ni radi tega

O dneve vesti.

NAPADI »SLOVENC« NA ŽUPNIKA BARLE-TA.

Zaradi znanega pisma, ki ga je poslal ž. g. župnik Janko Barle na kongres »Zveze kmetijskih fantov in deklet« na Bledu dne 8. septembra 1925, je v »Slovenec« g. poslanec dr. Kulovec napadel gosp. župnika. Nato je poslal g. župnik Barle »Slovencu« sledeče pojasnilo:

Gospod urednik!

Prosim lepo, bodite tako prijazni in blagovolite sprejeti v »Slovenec« sledeče pojasnilo k mojemu pozdravu na zborovanju akademskih mladine na Bledu dne 8. septembra 1925.

Prišli so k meni zastopniki akad. kluba »Nijava« in me naprosili, da bi imel 8. sept. na Bledu sv. mašo za Zvezo kmetijskih fantov in deklet ter da bi zaključil mladinski zborovanje z nagovorom. Kdor ve, kako mi je pri srcu dobrobit kmetijskega stanu, bo lahko uvidel, da sta mi srce in pamet narekovala, naj ne odijem od dobrega namena te idealne mladine. Prav rad bi bil ustregel tej želji, ako ne bi bil zaradi praznika zadržan doma vsled mnogega stanovskega dela. Zato sem poslal zborovanju akad. in kmetijske mladine pismo, v katerem opravičim svojo odsotnost in obenem gorko pozdravljam njihovo velpomembno kulturno delo za procvit najvažnejšega stanu, to je kmetijskega. — Zaključim svoje pismo sledeče: »Se na nekaj vas moram opomniti: »Jasno je, da ima bodočnost le moralno zdrav narod. Vso moč in oporo sredi razbrzdanih svetov pa zajema narod iz globin Kristusovih nauk. Poglobiti narodu vero in mu s tem nuditi silo morale za srečno življenje — bo tudi Vaša skrb. Za krst častni in slobodni »tato«, ki ima svoj temelj le v krščanski etiki, to bodi deviza v prihodnjih bojih svetovnih nazaranj. — Vas mladih borec za srečo naroda. Zato pozdravljeni — Vi vitezi Gospoda nebes in zemlje. Čuvajte njegovo bogato dedščino našemu kmetiskemu narodu.«

Toliko v pojasnilo k mojemu pozdravu na članek dr. Kulovec v »Slovencu«, da ne bo kdo napačno sodil.

Hvaležen za objavo ostanem vdani

Janko Barle
mestni župnik pri Sv. Jakobu.

Ljubljana, 12. septembra 1925.

Tega pojasnila »Slovenec« ni objavil, pač pa je preteklo nedeljo znova napadel župnika Barleta. Napadel je ž. g. župnika Barleta tudi g. dr. Korošec na nedeljskem shodu v »Unionu«, kjer je omenil »nekega« mestnega župnika. Pripominjam, da je zlasti med vojno g. dr. Korošec večkrat posetil župnika Barleta, kjer je vedno našel prijateljski sprejem.

Brez komentarja!

— Izpiti na pravniški fakulteti v Beogradu. Prijave za izpiti na pravniški fakulteti v Beogradu se sprejemajo od 1. do 4. oktobra. Izpiti se začne dne 6. oktobra.

— Krediti uprave monopolov. Uprava monopolov je odobrila sledeče kredite za zgradbo monopolnih skladišč: za skladišča v Skoplju 6.000.000 dinarjev, za skladišča v Kavarsu pa 5.000.000 dinarjev.

— Inspekcija detjih domov. Iz Beograda poročajo: Sed oddeljenja za zaščito dece in mladine v ministrstvu socialne politike je odpoval v Crikvenico in Ljubljano, kjer bo inspiciral detje domove.

— Stanovanjske hiše za železničarje. Na prošnjo »Udruženja nacionalnih železničarjev« je sklenilo prometno ministrstvo, da zgradi v Beogradu tri stanovanjske hiše za železničarje. Sedaj je dovolilo finančno ministrstvo v to svrhu kredit 17.611.000 Din.

— Krediti za ceste. V ministrstvu javnih del so odobrili sledeči krediti za popravilo cest: 800.000 Din za cesto Bačko—Gradišče—Curug—Zabali, 870.000 Din za cesto Kovin—Pančevo in 180.000 Din za cesto Priboj—Bistrica.

— Šumarski kongres v Dubrovniku. Predvčeršnjim je bil odprt v Dubrovniku na zelo slavnosten način šumarski kongres. Kongresu so prisostvovali tudi ministri dr. Nikola Nikić in delegati iz gozdarskih krogov vse države.

— Adaptacija sušne bolnice. Ministrstvo za ljudsko higijeno je zaprosilo pri ministrstvu za javna dela za potrebne kredite, da se izvede adaptacija sušne bolnice.

— Amerikanski izletniki v Jugoslaviji. Dne 23. t. m. prispe v Dubrovnik veliki ameriški parnik »Mauretania«, ki pripelje večje število ameriških izletnikov, ki pridejo v Jugoslavijo, da spoznajo deželo in prebivalstvo. Tudi številni jugoslovanski izseljenci pridejo, da vidijo svojo staro domovino.

— Klasifikacija gostilen v Mariboru. V vseh večjih mestih Slovenije, v letoviških in zdraviliških so že regulirane cene za jedila in pijačo. Gostilne so razporejene po razredih. Sedaj se bo to tudi zgodilo v Mariboru. Nove cene stopijo v veljavo takoj, ko bodo odobrene od obrtne oblasti.

— Uradni list št. 86. z dne 12. septembra 1925 objavlja med drugim sledeče: Zakon o izpodbijanju v zakonu o izplačevanju vojne škode z dne 29. novembra 1922; pravilnik o ureditvi sodišč delavskega zavarovanja in o sodnem postopanju pri teh sodiščih; ukaz glede srednje kmetijske šole in vinarsko-sadlarske šole v Mariboru; in dopolnitve člena 22. pravilnika o izpiti kandidotov za višje navtične čine v rečnem trgovskem brodarstvu.

— Razpis službenega mesta. Odda se sodniško mesto pri okrajnem sodišču v Kočevju. Prošnje je vložiti pri predsedništvu okrajnega sodišča v Novem mestu najkasneje do 20. oktobra 1925.

— Razpis učiteljske službe. Na državni gluho-nemnici v Ljubljani se razpisuje služba učiteljice-praktikantije, ki naj se izvežba za strokovno učiteljico. Prošnje je vložiti najkasneje do 30. septembra 1925 na velikega župana ljubljanske oblasti.

— Iz šolske službe. V »Uradnem listu« z dne 12. septembra št. 86 je razpisanih večje število učnih mest na osnovnih šolah ljubljanske oblasti, in sicer v srezu Brežice, Črnomelj, Kamnik, Kočevje, Kranj, Krško, Laško, Litija, Ljubljanska okolica in Novo mesto. Prošnje je vložiti najkasneje do 30. septembra 1925 pri pristojnem šolskem upraviteljstvu.

— Italijanske oblasti zoper slovensko krajevno imena. Tržaško poštno ravateljstvo je izdalo naredbu, glasom katere so dovoljena na poštah in brzojavah pošiljkah naslednje samo italijanske krajevne imena. Pisma in druge pošiljke, na katerih bo označeno krajevno ime v slovenskem jeziku se bodo vračala.

— Umrl je g. Ludvik Miani, lesni trgovec v Bohinjski Bistrici. Bil je vrl narodnjak in dober gospodar. Vžival je med prebivalstvom splošno zaupanje in ugled. Blag mu bo spomin! Težko prizadeti rodbini naše izkreno sožalje!

— V album izseljeniškega uradu v Gorici. Pod naslovom piše »Edinost« sledeče: »Spoštovano uredništvo »Edinost«! V imenu petnajst izseljenec Vas prosti podpisani, da bi objavili teh par vrstic. Namenjene so vsem onim našim ljudem, ki se mislijo izseliti v Francijo, da bodo opozorjeni in da se jim ne zgodi, kakor se je zgodilo nam. Mi smo prisiljeni potovati prav po poljevo. Kaj to pomeni za izselence si je lahko misliti. Izseljeniški urad v Gorici nam je sporočil, da odpotujemo 1. septembra. Res smo odpotovali. Ko smo prišli v Turin, pa so nas pobrali v neki skednju podoben prostor. In tukaj čakajte sedaj do 6. septembra, češ, da je treba počakati drug transport izseljenec. Potem se nam da skupna pogodba za delo v Franciji. Znano je, da se zahteva od vsakega izseljenca, da mora imeti najmanj 200 lir za potovanje po francoskem do cilja. Ako jih izseljenec nima, ga vrnejo z zadnje postaje ob meji ter ga pošljejo v njegov domači kraj. Kaj naj napravimo? Posebno hudo smo občutili turinsko draginjo, v katere toploti se nam je naglo topila vsebina naših žepov. Da se izognemo udarcem te šibe, smo sklenili, da odpotujemo takoj v Bardonecchio ob meji, kjer čakamo že četrti dan, pa še ne vemo, kdaj odpotujemo. Od nas se zahteva, da moramo imeti določeno svoto, a s takimi zavlačevanji se sili človek, da mora ono svoto porabiti, preden pride do svojega cilja. Kakor nam tukaj zatrjujejo, je vsega tega kriv izseljeniški urad, kateri nam je skoraj cel teden pred časom odredil odhod. Kdo nam sedaj povrne te nepotrebne stroške. Izseljeniški urad naj se drugič bolje informira, kdaj imajo izseljenci odpotovati, da ne bodo ubogi delavci po nepotrebnem mučeni in siljeni zapravljati svoj težko prisluženi denar.« — Podpis.

— Literaren proces v Beogradu. Pisatelj Svetislav Stefanović je tožil Simo Pandurovića radi žaljenja časti in literarne tatvine. Stefanović je obdolžil Pandurovića, da je Pandurović plagiral njegovo prestavo »Hamleta«. Pandurović je odgovoril na to obdolžitev v beograjskem listu »Misao« s par članki, vsled katerih se je čutil Stefanović užaljenega. V pondeljek se je pričela pred beograjskim sodiščem radi te zadeve obravnava. Večji del občinstva so bili pisatelji, publicisti, juristi in žurnalisti. Stefanović je vstrgal pri svoji tožbi, nakar je Pandurović ostro reagiral ter imenoval Stefanovića »napačno razumevanje«, »faliiran pisatelj« in tako dalje. Sodba bo izrečena danes.

— Komercialni tečaj na trgovski akademiji v Ljubljani. Današnji čas zahteva, da je vsak trgovec in vsak uslužbenec pri trgovskih ali industrijskih podjetjih dobro verziran v svoji stroki, če hoče trdno stati na svojem mestu, posebno pa, če hoče še napredovati. V to svrhu si želi marsikdo še nadaljnje strokovne izobrazbe, izpopolnjevanja znanja. Za to služijo komercialni tečaji na trgovski akademiji v Ljubljani. Ako se prihlasi primerno število interesentov se odpre s 1. oktobrom zopet večerni tečaj, kakor so se vršili že skozi tri leta. Tečaj traja do konca marca; pripušča se vsak, ki se hoče v trgovskih vedah dalje izobraziti. Dnevno od 18. do 20. ure se poučuje sledeči predmeti: knjigovodstvo, dopisje, menično pravo, nemška stenografija; namerava se vpeljati tudi pouk v italijanskem in nemškem jeziku s posebnim ozirom na korespondenco. Predavajo gospodje profesorji trgovske akademije. Izpričevala se ne izstavljajo, pač pa dobijo slušatelji potrdila o obisku predavanj. Vpisnina znaša 20 Din, ukovina za vsako tedensko uro mesečno 20 Din. Pri vpisovanju se mora položiti 200 Din, ki se zaračunajo. Vpisovanje se vrši v petek, dne 25. septembra ob 18. uri na dvo-rzredni trgovski šoli v Ljubljani, Kongresni trg 2, I. nadstropje.

— Projekt gibraltarskega tunela. Trgovinska zbornica za Južno Francijo je sklenila, da forsira načrt tunela med Gibraltarjem in Severno Afriko ter, da zainteresira za to pristojne oblasti na bolj resen način, kakor dosedaj. Gibraltarski tunel naj ustvari direktno zvezo med Francijo in njenimi kolonijami. Predor bo dolg, po dosedanjih proračunih 20—24 milj.

— Izum našega rojaka. Tudi dni je proslavil naš rojak ing. Jovan Milinković svoje lastno in svoje domovine ime, z epohalnim izumom. Ing. Milinković živi že več let v Ameriki. Nedavno je izumil indikator za avtomobile, ki označuje šoferjem drugih avtomobilov, kakor tudi pasantom smer, v katero hoče kreniti, levo, desno, naprej, nazaj, ali pa, da se hoče ustaviti. Prvi poizkusi so jako dobro izpadli. Ameriški strokovni tisk pozdravlja izum kot velepomemben, ker bodo

s tem eliminirane avtomobilske nesreče. Sedaj gre za ustanovitev koncena, ki bi izum praktično izkoristil.

— Velikanske poplave na Kitajskem. Iz Tiensina poročajo: Kakor poročata berlinski »Tag« iz Tiensina, so nastale v provinci Schantung velikanske poplave. Nad tisoč vasi je uničenih, nad 80.000 ljudi je utonilo. Na nekaterih krajih stoji voda 80 čevljev visoko. Povodenj so povzročili silni nalivi v vsej Srednji Kitajski. Prebivalci ob obrežju ležečih vasi so bežali v višje ležeča mesta. Ker je žetev v teh krajih uničena, se je bati, da izbruhne lakota in nemiri med prebivalstvom. Skoda je neprecenljiva. Katastrofa sicer ni tako velika, kakor ona, ki se je pripetila lanskega leta in, ki je zahtevala 50.000 človeških žrtv, kljub temu pa se zdi, da je ena od najstrašnejših, kar se jih je pripetilo v zadnjih desetletjih v provinci Schantung.

— Napad na avtomobilsko karavano pri Damasku. Iz Bagdada poročajo, da je bilo na potu iz Damaska v Bagdad napadenih 11 avtomobilov s 60 pasažirji, med katerimi se je nahajal ameriški zaupnik Pershing in ravnatelj turške petrolejske družbe, od približno sto Beduinov na konjih kljub temu, da sta spremljala karavano dva francoska oklopna avtomobila, opremljena s strojnicami in dva tovorna avtomobila z arabskimi vojaki. Razvil se je bil boj, ki je končal s tem, da so poglani Beduini karavano v beg. En francoski letalski oficir in komandant sta bila težko poškodovana. Zadnji je med potom umrl. O polnoči je prispela karavana v Damask.

— Letalska nesreča. Iz Pariza poročajo: Pasažirje velikega hidroplana R. L. 9 je našel neki podmorski čoln na odprtem morju, jih prevzel ter izkrcal na otoku Kanai, kjer jim je bila nudena prva pomoč. Vseh pet je bilo popolnoma onemoglih. Njihov polet je trajal 218 ur in to v tropični vročini. Zaloga živil je obstojala in 18 kosov kruha z maslom, 2 litrov kave, 120 kosov sladkorja, 30 oranž in prav malo pitne vode.

— Nenavaden zločin. Nedavno je umrl pri Podgorici ugleden kmet Milan Šaranović. Njegova rodbina ga je pokopala po stari narodni šegi v bogati narodni noši, vredni 10.000 dinarjev. Na rokah je imel mrtvec dragocen prstan. Drugi dan so našli truplo izkopano in oropano. Tatovi so slekli mrtveca do nagega, mu sneli s prstov prstane ter izruvali zlate zobe.

— Nesreča telovadca. Navadno si človek s telovadbo krepi telo, včasih pa — tudi pri telovadbi nesreča ne počiva — doseže z njo baš nasprotno, da mora v bolnišnico s polomljenimi kostmi. To senenato stran telovadbe je izkusil bivši avstrijski častnik dr. Geza Biro iz Budimpešte. Včeraj popoldne je mož pri telovadbi v Portorose, kjer je bil na letovišču, padel tako nesrečno z droga, da si je najbrž zlomil hrbtenico. Po prvi pomoči, ki jo je dobil na licu mesta od nekega zdravnika v Portorose je bil nesrečni telovadelec prepeljan v bolnišnico.

— Alimentacijska tožba turške princesinje. Pred budimpeštanskim okrajnim sodiščem se je obravnavala te dni tožba soproge turškega princa Abdul Kadira, sina sultana Abdul Hamida. Princesinja izjava v tožbi med drugim sledeče: Pred 10 leti se je poročila s princem Abdul Kadirom. Imela je z njim dva sina, od katerih je eden star danes devet, drugi sedem let. Njeno srečno zakonsko življenje je razdrla revolucija. Njen mož je moral pobegniti z rodbino iz Turčije. Ko je prišel princ Kadir meseca aprila 1924 v Budimpešto, je imel še dovolj premoženja za stanu primerno vzdrževanje svoje rodbine. Princ poseduje sicer še dandanes v Turčiji precejšnje premoženje, toda razpolagati ne more z njim. V Budimpešti se je začelo rodbinsko življenje razkrajati. Princ se je glabal mnogo v budimpeštanski družbi. Začel je živeti potratno in razuzdano. Njegovi galantni doživljaji so postali notorični. Tako so se njegovi dohodki polagoma skrčili in njegova družina je prišla v stisko. V zadnjem času so morali njegova soproga in njegovi otroci naravnost stradati. Tudi ena od njegovih prijateljic je tožila princa radi alimentacijske in obsojen je bil na plačilo. Njegovo obnašanje do soproge se je popolnoma izpremenilo in v tožbi se mu celo očita, da je stregel soprogi po življenju. Parkrat se je zgodilo da so mu morali ljudje iztrgati iz rok samokres. Vsled tega ni preostajalo princesinji, kakor trdi, nič drugega, kakor da je svojega soproga zapustila. Sedaj stanuje s svojo materjo v mesečni sobi. Ker ji princ ne plača nobenih alimentov, je primorana povedati zgodovino svojega žalostnega življenja pred sodiščem. V kratkem se vrši razprava.

— Prva pomoč. Spisal mestni fizik in šet-zdravnik Režinje postaje v Ljubljani. S 40 slikami. Založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena 32 Din. — Človeka preganja sto in sto nesreč na dan in podležo lahko smrti, če si ne zna pomagati. Mnogo ljudi lahko re-

šimo smrti, če jim pravočasno priskočimo na pomoč in če jim znamo pomagati. V to svrhu je spisal dr. Rus knjigo »Prva pomoč«. Knjiga je velikega pomena za pouk mladine v šoli, za poljubna predavanja, ki jih lahko vsakdo napravi na podlagi te knjige, za ljudske in šolarske knjižnice, ker je knjiga pisana tako poljudno, da je razumljiva vsakomur. Obsega pa tudi vsa poglavja, ki jih mora znati vsakdo, ki hoče priskočiti na pomoč ponesrečenemu človeku. Učitelji jo potrebujejo, ker se jim pri telovadnem pouku ali pri ročnem delu lahko ponesreči kak otrok, ki mu morajo pomagati. Najprej opisuje, kako je postopati z vsakršnimi ranami, krvavitvami iz ran, iz nosa in pri opasnosti izkrvavljenja sploh. Kako nam je postopati z opeklinami in oparinami, z razjedami, ozeblinami? Kako napravimo umetno dihanje, če se kdo ponesreči? Pri poškodbah po blisku in elektriki. Nadalje obsega še sledeča poglavja: Odrtine. Tuje tvarine: zobeh, v ušesu, v nosu, v želodcu, v črevih, trnek, kvačka, klopi. Strupene rane, steklost, strupene kače, pik mrčesov. Omrtni krči ali krčevita odrevenelost — tetanus. Zmečkanine. Izvin ali izpah. Kostni prelom. Pretres živcev ali šok. Pretres možganov. Znaki smrti. Prevaženje bolnikov. Možganski mrtvoud ali možganska kap. Omedlevica. Božjast, božje ali padavica. Histerija. Vročinski mrtvoud ali vročinska kap. Solnčarica. Kolika ali krči v trebuhu. Pijanost. Kila. Zastrupljenje. Zadušenje pri jedi. Utopljenje. Zadušenje po pritisku. Zadušenje s plini. Obešenje. Besnost. V vseh teh slučajih nam pove dr. Rus, kako se jih obvarujemo in kako je postopati s takimi ljudmi. Knjiga je edina te vrste v naši literaturi, poljudno pisana in opremljena s slikami, iz katerih je razvidno tudi na sliki, kako je postopati v posameznih slučajih.

— Mraz in zima sta pred durmi. »Toplodar« se naroča pri Rado Nipič, Tezno št. 13 pri Mariboru.

Ljubljana.

1— »Dom slepih« v Ljubljani. »Glasbena Matica« v Ljubljani, ki je priredila leta 1923 koncert ljubljanskim slepcem, je izdala na ameriške Slovence apel, da bi prispevali k fondu za »Dom slepih« v Ljubljani. Ta apel ni ostal brez odmeva. Fondu »Dom slepih« ki ga upravlja ljubljanski mestni magistrat, so poslali: Slov. pevsko društvo »Bled« v Franklinu 575 Din, Slov. pevsko društvo »Domovina« v Newyorku 1000 Din, Slov. podporno društvo »Orel« v Brooklinu 999.50 Din, Slov. samostojno bolniško in podporno društvo v Newyorku 43.155 Din, Slov. narodna čitalnica v Wankeganu 5042 Din, neimenovani po banki Stakser 5136 Din, Ivan Varoga v Pittsburgu 7705 Din, Slov. Publishing Comp. v Newyorku 2072 Din in 2350 Din, Ivan Germ v Pueblu 2700 Din, Slov. Publishing Comp. v Newyorku 2054 Din in Ivanka Primožič mesto venca na grob pok. Alojzija Primožiča 540 Din. Ves zaklad za zgradbo »Doma slepih« znaša danes: prvotni fond 66.511 Din 85 par, obresti 10.427 Din 20 par in dosedanj prispevki 78.331 Din 50 par, skupaj 154.270 Din 55 par. Ker ta svota za zgradbo še daleč ne zadostuje, se je obrnila »Glasbena Matica« ponovno na ameriške Slovence s prošnjo za prispevke. Denar je naložen v »Kmetijski posojilnici«.

— Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani sporoča vsem dirkačem, da za dirko v nedeljo dne 20. t. m. se zaključijo prijave v soboto popoldne. Prijave se sprejemajo v društveni pisarni na Karlovski cesti 4. Istotam so razstavljeni darila. Vri se v vsakem vremenu. — Odbor.

— Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani priredi dne 20. septembra 1925 cestno dirko na progi Šiška—Kranj—Tržič in obrtno, združeno s srečanjem. Start in cilj pri 2 km. Spored: Popoldan ob 1. uri zbiralnice na Sv. Jakoba trgu in pohod skozi mesto z godbo v Šiško k štartu. (Kolesarsko društvo »Zarja« v Zg. Kašlju priredi izlet k tej dirki.) Ob 2. uri: 1. Glavna dirka s težkimi kolesi prvo darilo dirkalno dvokolo in druga krasna darila. 2. Damska dirka. 3. Invalidska dirka v dveh skupinah. 4. Dirka v vrečah s kolesom. Ob pol 6. uri zbranje srečk: 1. Dobitek, moško dirkalno kolo, 2. Dobitek, otroški luksuzni voziček, 3. Dobitek, srebrna ura z verižico. Razdelitev daril zmagovalcem! Vri se v vsakem vremenu. — Odbor.

Dopisi.

Središče ob Dravi. Da se zainteresira tukajšnje prebivalstvo za tolivažno gospodarsko panogo sadjarstva, je sklenila »Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva« v Središču in okolici, da priredi v nedeljo dne 27. septembra t. l. v šolskih prostorih v Središču sadni ogled s strokovnim predavanjem. Ker je letos v tukajšnji okolici mnogo lepega sadja, katerega kupci iz vseh krajev marljivo kupujejo in nakladajo, je zanimanje za to prireditev splošno. Ta sadni ogled je bržčas v ptujskem srezu prvi, zato zasluži splošno pozornost za sadjarstvo in zanimajočega občinstva.

Glas iz občinstva.

Pretirane zahteve glede mesečnih sob. Zahteve ljubljanskih gospodinj za mesečne sobe so naravnost pretirane, kar nam jako dobro svedoči sledeči slučaj.

Prilikom iskanja mesečne sobe sem prišel v stik z raznimi gospodinjami in povsod so bile njih zahteve naravnost neverjetne. Tako je zahtevala neka gospodinja za separirano sobo z električno razsvetljavo celih 750 Din, kar je vse prej, kakor pa pravilno. Vsak zemljan bo rekel takemu početju nesramnost. Toda poleg tega zahtevajo še razne zneske za postrežbo in razsvetljavo, in končno pride cela soba za en mesec kar na okrog 1000 Din, katerega zneska pa danes

ne more dati nihče. Saj vendar ne smejo zahtevati od podnajemnika, da jim v dveh ali treh mesecih plača celoletno najemnino, katero zahteva hišni posestnik. Ne bi škodovalo niti ugledu mesta, če se takemu početju napravi energičen konec, če ne drugače pa tudi s kaznijo. — Podnajemnik.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA,
dne 16. septembra 1925.

Vvednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 80; Loterijska državna renta za vojno škodo den. 340, bl. 340; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 25; Kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20, bl. 25; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 201, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 225, bl. 240; Merkantilna banka, Kočevje den. 101, bl. 104; Prva hrvaška štedionica, Zagreb den. 940; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 95; Trboveljska premogokopna dr., Ljubljana den. 378, bl. 390; Združene papirnice Vevče, Goricanje in Medvode d. d., Ljubljana den. 120; »Nihag«, d. d. na ind. i trg. drvom, Zagreb den. 38; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 165, bl. 180.

Blago: Deske pod mero, 18 mm, 10—17 cm, od 3—6 m, monte, paralelne (ca. 600 m²), fco meja bl. 540; madrieri, 75/220 mm, 4—8 m dolž., fco meja den. 580; cursoni, 1—2 m, od 14 cm naprej, 27 mm, la bl. 950, cursoni, 1—2 m, od 14 cm naprej, 27 mm, la bl.

750; bukova drva, 1 m dolžine, suha, fco na kladalna postaja, 4 vag. den. 17.50, bl. 17.50; pšenica bačka, fco bačka postaja bl. 255; pšenica domača, fco Ljubljana den. 260; koruza slavonska, par. slav. postaja, 3 vag. den. 213, bl. 215, fižol mandolon bl. 340; Med, v pločevinastih posodah, 25 in 50 kg, fco nakl. postaja bl. 250.

BORZE:

— Zagreb, 16. septembra. Devize: Newyork ček 55.77—56.37, London izplačilo 271.68—273.68, Pariz 264—268, Curih 1080.25 do 1088.25, Praga 165.37—167.37, Milan izplačilo 229.8—232.2, Dunaj 786.7—796.7, Berlin 1381—1341, Budimpešta 0.0788—0.0798.

— Curih, 16. septembra. Beograd 9.2250, Newyork 518.25, London 25.11, Pariz 24.45, Milan 21.05, Praga 15.35, Dunaj 73.05, Bukarešta 2.55, Varšava 87.50, Budimpešta 0.007270.

— Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 18. septembra t. l. ponudbe za dobave tiskovin; do 29. septembra t. l. za dobave medene pločevine, medene žice, rdeče litine, bakrene pločevine in »Pakfong« pločevine ter za dobave železne pločevine in pocinkane železne pločevine. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju direkcije državnih železnic v Ljubljani. — Direkcija državnog rudnika Bieža sprejema do 25. septembra t. l. ponudbe za dobave 500 kg bencina ter za dobave stekla (Solin). — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 3. oktobra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu za dobave desk. — Dne 5. oktobra t. l.

pri Upravi državnih monopolov v Beogradu za dobave drv. — Dne 7. oktobra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu za dobave bandaž. — Tozadevni pogoji so z natančnejšimi podatki v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Dobave. Direkcija državnega rudnika v Ljubljani sprejema do 21. septembra t. l. ponudbe glede dobave sesalk; do 28. septembra t. l. pa glede dobave strojnega olja. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 23. septembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave materijala za gornji ustroj (vijaki). Dne 2. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave papirja ter glede dobave materijala za gornji ustroj (skretnice). — Dne 5. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave žebeljev, vijakov, ključavnic, jeklenih in drugih žic itd. — Dne 8. oktobra t. l. pri Upravi barutane v Kamniku glede dobave materijala za armiranje hrastovih kadi; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave cina, fosforbakra in cinka; pri direkciji državnih železnic v Subotici pa glede dobave delov za vagon. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Dobave. Direkcija državnih železnic v

Ljubljani sprejema do 22. septembra t. l. ponudbe za dobavo papirja; do 25. septembra t. l. za dobavo kavčukovega platna in za dobavo raznih vrvarskih izdelkov; do 29. septembra t. l. za dobavo cevi iz medenine, za dobavo strojnih jermen ter za dobavo drobnega zrnatega železa. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije.

Ljubljanska porota.

TRETI DAN.

Senatu predseduje višji dvorni svetnik dr. Ivan Modic, votanta sta dvorni svetnik dr. Gaber in sodnik dr. Grebenc, državni pravdnik dr. Ogoreutz, zagovornik dr. Vladimir Knaflič.

Obtožen je Stanislav Molk, bivši lesni manipulant na Rakeku, da je dne 14. oktobra lanskega leta na državni cesti pod Črnim Kalom v Istri s streljo iz pištole umoril dva italijanska karabinjerja. Z ozirom na javni red predlaga zagovornik, da naj se javnost izključi, čemur se pridruži tudi drž. pravdnik. Obravnava se nato proglasi tajnim in je traženih govorih državnega pravdnika in zagovornika je bila javnost zopet pripuščena v dvorano. Porotnikom je bilo stavljenih pet vprašanj: ali je obtoženec storil umor, ali uboj, ali je ravnal v nepremagljivi sili, ali v silobranu, in ali je silobran prekoračil. Potrdili so soglasno vprašanje o nepremagljivi sili, soglasno pa zanikali druga vprašanja, naker je po kratkem posvetovanju proglasil predsednik oprostilno sodbo. Državni pravdnik je prijavil pritožbo ničnosti.

V oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

Odkar so zidali železnico, uporabljajo cesto le malo. Večje karavane ne hodijo več tod, le manjše, ki se odcepijo potem v notranjost dežele. Pač pa je videti mnogokrat lovske ekspedicije, zlasti pa romarje ali kar romarske karavane, ki gredo obiskat svete kraje. Za vsakega potnika pa, ki uporablja cesto, velja zakon, ki ga predpisuje vera.

Vsak potnik, naj bo romar ali trgovec ali kaj drugega, mora nositi s seboj usnjeno vrečo, ki se imenuje piskavan. Ko pride potnik na kak gorski prelaz, dobi na gotovem kraju bramana, ki prebiva tu kot samotar, obenem pa je tudi cestni čuvaj, a vse radi vere. Braman pokaže potniku, kje naj odseka skalo, drobce spravi potnik v svoj piskavan in jih nosi toliko časa, da zopet sreča takega svetega cestnega čuvaja, ki morda stanuje sredi močvirja. Ta zopet pokaže potniku, kje naj izprazni svojo vrečo. Potem pa mora romar morda napolniti piskavan z močvirnim blatom, zopet drugod mora izkopati grmovje in tako dalje in dalje, in vse to so sveta opravila — to je tribut, ki ga plačujejo bogovom.

S takim mravljinčastim delom vzdržujejo cesto in jo še celó vedno popravljajo. Vsaka mravlja mora vleči erica. Tudi res ni mnogo, kar nese mož, morda pet funtov. Jezdece, vozove, zlasti pa slone, obremene sveda vse drugače. Potem je pa še mnogo raznih

(84)

drugih predpisov. Kdor na primer zagleda na cesti skozi gozd poganjajoče drevesce, ali korenino, ki prihaja od strani, ali luknjo, ki jo lahko napolni z nekoliko kamni, in kdor ne odstrani te male zapreke, ki pa bi bila čez sto let velikanska, izgubi zveličanje. — — —

Res, Leonori ni bilo treba, da izstopi, da si ogleda templje in palače. Na cesti je videla več indijskega življenja, kakor potniki, ki potujejo po železnici. Vozili so se skozi vasi in mesta, kamor še ni prišla evropska kultura.

Georg je bil izvrsten vodnik. Pri vsej hitrosti si je tedaj marsikaj ogledal. Mnogokrat je vodil avtomobil s ceste v stran, da so si ogledali znamenite, zlasti svete kraje. Leonor je videla več kot drugi moderni globetrotterji — nekoč so se celo spremili indijsko lovske ekspedicije, ki je imela s seboj slone, leoparda, sokole in vse, kar rabi indijski knez. Tako je videla Leonor lov sloni, leopardi in sokoli, česar ne vidi marsikateri Evropejec, čeprav je več let v Indiji.

Vsakega drugega gledalca bi bili spodili, toda Maksimus je kar enostavno z njimi tekeli in v zaprtem oklopnjaku so bili potniki na varnem kakor v najboljši trdnjavi.

Najbolj pa so zanimali Leonor fakirji, kojih življenje, slično beraškim romarjem, je opazovala v vaseh in mestih ter tudi na cesti.

To so indijski asketi, spokorniki, ki po bramanski veri uporabijo svoje življenje za to, da je počasi izgube vsled lastnega trpinčenja. Na ta način se izognejo zopetni inkarnaciji, ali vsaj zmanjšajo številne

inkarnacije, dokler ne vstopijo v Nirvano, v kraljestvo blaženstva.

Videti je smešne prikazni, pa tudi ponorele fanatike, ki so si napravili najgrše telesne poškodbe in si jih še vedno delajo.

V zamaknjenem trenutku, ko ga obide božanstvo, napravi na primer nekdo obljubo, da bo stisnil roke v pesti in jih nikdar več odprl. Ščasoma mu rastejo nohti skozi meso, dokler ne prirastejo na hrbtu roke skozi. Originalno to sicer ni, pač pa večkrat ponavljajoči se način askeze.

Zopet drugi položi roko na glavo in priseže, da je ne bo vzel nikoli več dol. Roka izumrje, sklepi zapnena in izsušena roka leži kot mrtev ud na glavi.

Zopet tretji sklene, da ne bo več uporabljal nog: tako drsa po tleh in napravi dolga potovanja do svetih templjev.

Nasprotno zopet obljubi četrti, da ne bo nikdar legel ali sedel. Zanimiv je ta slučaj v toliko, ker dokaže, da človek tudi stoje lahko spi, četudi se niti ne nasloni.

Potem so še krvava trpinčenja. Indijski asketi niso prijatelji bičanja. To je prenavadno. Rajši pritrjuje na najbolj občutljivih mestih telesa bodičaste trakove, ki jim povzročajo silne bolečine, če se le zganijo. Na kak način to napravijo, ni mogoče napisati, to bi bilo zoper bon ton; kdor pa je videl take muke, ne ve, ali naj se zgraža ali naj občuduje njihovo ravnost.

(Dalje prih.)

Popravila vseh pisarniških strojev.

Mehanik

IVAN LEGAT, Maribor
Vetrinjska ul. 30. — Tel. 434.

MALI OGLASI

Cene oglasom do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljna beseda 50 par.

Stanovanje

estoječo iz 1, odnosno 2 sob, kuhinje in pritliklin išče za takoj proti zagradi uradnik. Ponudbe je poslati pod »Takoj« na upravo lista.

Gospodična

srednjih let, spretna v gospodinjstvu, perfektna v kuhanju, želi mesta h gospodu, samcu ali vdovcu z 1—2 otroki. Verzirana je tudi v vseh delih šivanja. Gre tudi kot vzgojiteljica. — Cenjene ponudbe na upravo pod »Dobra in varčna gospodinja«.

Stroje-isec

zmožen vseh pisarniških poslov z zelo dobro kvalifikacijo išče primerno službo. Nastopi lahko takoj. Cenj. ponudbe naj se pošljejo na upravo lista pod značko »Pridnost«.

Kupijo se

dobro ohranjene smuči. Ponudbe z navedbo cene pod: »Planinski raj«.

Uradnica

z večletno prakso vešča vseh pisarniških del išče službo v mestu ali na deželi. — Ponudbe prosil na upravo lista pod »Zanesljivac«.

Samostojna

knjigovodkinja in korespondentinja z večletno prakso išče stalno mesto za takoj v večjem kraju na Gorenjskem. Ponudbe z navedbo plače na upravo lista pod »Energična moč«.

Instrukcije

sprejme osmošolec. — Ponudbe na upravo lista pod »osmošolec«.

Dopisovati

želi mlad, zelo naobražen in dobro situiran uradnik, neomadeževane preteklosti z gospodinsko izboljšo družine. Starost od 18—24 let. Eventuelna ženitev ni izključena. Le resne ponudbe s sliko, poslati na upravo pod »Zvonček«.

Damski in dekliški slamniki

po znižanih cenah ravno-
kar došli!

Oblike damske od Din 70.— do Din 150.—, otroške od Din 50.— do Din 70.— nakiteni od Din 100.— naprej — dokler traja zaloga.

Oglejte si cene v izložbi

MINKA HORVAT, Ljubljana,
Šte. 119 štev. 21

„Opeka“

prvovrstne zidake priporoča
opekarna

„EMONA“ D. D.

v Ljubljani — Tovarna na
Vi u (Brdo) — Parna v
Pražakovi ulici 3. pri ličje.

Vsemogočni je hotel, da je danes ob 4. uri preminul nenadoma v 41. letu starosti naš nikdar pozabljeni oče, soprog, brat, svak, in stric, gospod

Ludvik Miani
posestnik in trgov. z lesom v Boh. Bis rici

Njegovi zemeljski ostanki se prenese v petek 18. t. m. ob 11. uri iz hiše žalosti na pokopališče Sv. Nikoleja v Boh. Bistrico.

Boh. Bistrica, dne 16. septembra 1925.

Pavla Miani, roj. Bevc, soproga.
Danče, Srečko, sinovi.

Oglašajte v „Narodnem Dnevniku“!